

T.C.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

ULUSLARARASILAŞMA STRATEJİSİ

"Vizyon-2-Strateji"

-V&S2-

Giriş

Bilginin, fikirlerin ve insanların artık ulusal sınırlar içinde kalmasının bir dezavantaj olarak görüldüğü hızla gelişen, değişen ve küresel manada artık girift hale gelmiş günümüz dünyasında, üniversitelerin de bu eğilime ayak uydurması zorunlu hale gelmiştir. Bu ortamda rekabetçi olmak, ihtiyaç duyulan kaynaklara ulaşmak, tercih edilen bir kurum olabilmek, toplumsal ihtiyaç ve sorunlara cevap verebilmek ve çözüm geliştirebilmek için üniversitelerin yeterince hızlı, dışa dönük, işbirliğine açık ve sonuç odaklı bir yapıya sahip olmaları gerekmektedir. Akademik açıdan performansını artırmak içinse, ismini küresel ortamda duyurmak zorundadır.

Uluslararasılaşma eylemi başlı başına bir dönüşümden ibarettir ve uzun vadede gerçekleşir. Kurumların bu kavrama yaklaşımı, kendi iç dinamiklerini analiz ederek oluşturduğu stratejik öncelikleri, zayıf ve güçlü yönleri, değerleri ve vizyonu ile şekillenir.

Uluslararasılaşma stratejisinin başarıyla uygulanması uzun vadeli kararlılık ve sorumluluk, güçlü bir liderlik ve doğru seçilmiş bir uluslararası topluluk ve zümre gerektirmektedir. Bunun yanında, insan kaynağının doğru yönde kullanılması, gerekli finansal yatırımın sağlanması ve uluslararası toplantı, kongre ve bilgi günlerine etkin bir şekilde katılım bu stratejinin gerçekleşmesi için yapılması gereken eylemlerdir.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nin bu düşüncelerle oluşturulmuş uluslararasılaşma stratejisi olan "Vizyon-2-Strateji" (V&S2), 2021 yılından itibaren başlamak üzere, 2 yıllık süre içinde üniversitenin öncelikli alanları, değerleri, vizyonu ve kendi iç dinamikleri ile aynı doğrultuda ilerleyecek ve her bir fakültenin araştırma faaliyetleri ve verilen dersler bağlamında, uluslararası standartları yakalamak için belirleyeceği hedeflerle gelişecek bir plandır. V&S2, 2 yıl içinde kapsamını genişleterek ilerlerken, müşterek etki ve görünürlük açısından elde edilecek sonuçların maksimize

edilmesini sağlamak ve uluslararası ortama katılım ve tanınır, bilinir bir kurum olmak için bütünleştirilmiş, sonuç odaklı ve bilinçli bir yaklaşım gerektirecektir.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nin uluslararasılaşma stratejisi, hedeflendiği şekilde gerçekteştiği zaman birden fazla faydalı sonuç elde edilmesini sağlayacaktır. Uluslararası ortamda hem kendinin hem de Eskişehir ve Eskişehir'in kendi iç dinamik ve avantajlarının tanıtımını sağlamanın ve bu sayede hem bilimsel ve toplumsal araştırmalara hem de uluslararası ortaklı projeler yapılmasına ön ayak olmanın yanında, geliştirilen stratejik ortaklıklar sayesinde yeni bilgi ağlarına dâhil olunmasını ve sonuç olarak dünyada meydana gelen bilimsel gelişmelerin ilk ortaya çıkış nedenlerinden biri olan uluslararası ortaklı projelere katılım sayesinde yeni fon kaynaklarına ulaşılmasını sağlayacaktır.

2021 yılından itibaren başlamak üzere, 2 yıl boyunca yoğun olarak uygulanması planlanan V&S2, dört temel yapı taşı ve hedef üzerine kurgulanmıştır:

- 1. Uluslararasılaşma faaliyetleri için kurumsal kapasitenin oluşturulması*
 - 2. Eğitim öğretim faaliyetlerinin uluslararası boyut kazanması*
 - 3. Araştırma faaliyetlerinin uluslararası boyuta taşınması*
 - 4. Üniversitenin tanınırlılığının artırılması*
-

1. Uluslararasılaşma Hedeflerinin Gerçekleştirilmesi için Kurumsal Kapasitenin Oluşturulması

Eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerinin uluslararası niteliklere kavuşturulması ve verilen hizmetlerden fakülte ya da birimlerin yapısal kurgularına kadar uluslararası karaktere sahip olan bir kampüs yaratılması için öncelikle bünyemizde çalışan idari ve akademik personelin uluslararası vizyona ve bilince kavuşturulması gerekmektedir.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK)'nun 2018-2022 yıllarını kapsayan *Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Strateji Belgesinde* belirlenen temel politikanın iki stratejik amacından biri olan bu eylem doğrultusunda, yükseköğretim kurumlarının uluslararasılaşma bağlamında kurumsal yapılarını güçlendirecek politikaları belirlemesi ve bu sayede uluslararası kaliteyi yükseltmeye yönelik adımlar atması gerekmektedir.

Bunun yanında, uluslararasılaşma ve uluslararası öğrenciler konusu 10. Kalkınma Planı ile de ülkemizin öncelikleri arasına girmiştir. Bu bağlamda, yükseköğretim kurumlarının çeşitlendirilmesi, üniversitelere farklı misyonlar yüklenmesi, potansiyellerinin ve kalitelerinin artırılması suretiyle Türk yükseköğretim sisteminin uluslararası öğrenciler ve akademisyenler için cazibe merkezi haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

YÖK tarafından yükseköğretim sistemimizin güçlü ve zayıf yanlarını ortaya koymak amacıyla yapılan GZFT (güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler) analizi sonucunda belirlenen zayıf alanların giderilmesine de katkıda bulunmak amacıyla, Eskişehir Osmangazi üniversitesi bünyesinde kurumsal anlamda yapılması gereken eylem ve ulaşılmaması gereken hedefler şu şekilde belirlenmiştir:

- a. ***Yabancı dilde eğitim veren program sayısının artırılması:*** Yabancı dilde öğretim yapan programlar, uluslararası öğrencilerin Eskişehir Osmangazi Üniversitesini tercih etmesinde kritik bir öneme sahiptir. Özellikle, lisansüstü düzeyde öğretim dili tercihen İngilizce olan program sayısının artırılması, YÖK'ün Uluslararasılaşma Strateji Belgesinde belirlenmiş olan uluslararası öğrenci sayısının artırılması hedefine hizmet edecektir (YÖK, 2017, s. 52, 54, 61) Bu hedefin yerine getirilmesi için Avrupa Komisyonu'nun 2021 yılında uygulamaya başladığı yeni program olan "Erasmus Mundus Design Measures" çağrısına başvurmak suretiyle, lisansüstü bölümlerin uluslararası öğrencilere uygun hale

getirilmesi amacıyla ders bilgi paketlerinin yabancı dile çevrilmesi, uluslararası öğrenci kabul prosedürlerini öğrenme ve bu prosedürlerin uygulanması için gereken hazırlıkların yapılması gibi işlemlerle, uluslararası kapasiteye sahip olmayan bölümlerin ön hazırlık prosedürleri tamamlanabilir.

b. *Akademisyenlerin yabancı dilde eğitim verme kapasitelerinin artırılması:*

Yabancı dilde eğitim veren program sayısının artırılması için en temel ve kritik gereksinim, yabancı dilde eğitim verebilme kapasite ve kabiliyetine sahip öğretim elemanlarının varlığıdır. Ancak yabancı dilde eğitim verebilme kabiliyet ve kapasitesine sahip olma durumunun belirlenmesinde salt 'sınav puanları' göz önünde bulundurulacak ölçütlerden biri olsa da, tek başına yeterli bir gösterge değildir. Bu kapsamda, yabancı dilde eğitim vermesi planlanan öğretim programlarında görevli öğretim elemanlarının, özellikle iletişimsel anlamda yabancı dil yeterliliklerini geliştirmeye yönelik politikaların hayata geçirilmesi ve iletişim becerilerine yönelik eğitimler verilmesi gerekmektedir. Bu amaçla, fakültelerin gerekli girişimleri başlatması ve ihtiyaç duyan öğretim elemanlarına Yabancı Diller Yüksek Okulu, Sürekli Eğitim Merkezi ya da ilgili olabilecek diğer birimler vasıtasıyla gereken yardımın ve eğitimin verilmesi gerekmektedir (YÖK, 2017, s. 43, 52, 62).

c. *Uluslararası Öğrenci Ofisi kurulması:*

YÖK'ün Uluslararasılaşma Strateji Belgesinde de belirtildiği gibi, uluslararasılaşma hareketlerinin temel amaçlarından biri, ülkemizde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenci sayısının artırılmasıdır. Üniversitemizi tercih eden yabancı öğrencilerin sayı bakımından artması, beraberinde ciddi bir iş yükü ve sadece bu öğrenciler ile ilgilenmek ve olası ihtiyaçlarının giderilmesine yardımcı olmak için gerekli bazı ön hazırlıkların yapılması zorunluluğu getirmektedir. Bu minvalde, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı altında *Uluslararası Öğrenci Ofisi*'nin kurulması hedeflenmekte ve bu öğrencilerle ilgili bütün işlemlerin bu ofis tarafından yürütülmesi amaçlanmaktadır. Bu ofisin temel işleri, özellikle YÖK'ün son dönemlerde dijital ortamda düzenlediği sanal fuarlara katılım sağlamak ve bu mecralarda üniversitenin tanıtımını yapmak, üniversitede ya da Rektörlük birimlerinde yabancı uyruklu tam zamanlı öğrencilerin ihtiyaçlarını gidermeye yönelik bilgilendirme ve yönlendirme

eksikliklerini tespit etmek ve gidermek ve yine yabancı uyruklu öğrencilerin kayıt esnasında yaşanan zorlukları aşmalarına yardımcı olabilmek için Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı ve gerektiğinde İl Göç İdaresi Müdürlüğü, Şehir ya da Devlet Hastaneleri Müdürlüğü veya Başhekimliği ve diploma denkliği gibi konularda öğrencileri yönlendirmek için İl ya da İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri gibi kurumlarla da, imzalanması planlanan protokoller vasıtasıyla işbirliği yapmak olacaktır. Bu yapılanmalar sayesinde, uluslararası öğrencilerin Üniversitemize entegrasyonu ve adaptasyonuna yönelik altyapı eksikliği de bir şekilde giderilmiş olacaktır.

2. Eğitim-Öğretim Faaliyetlerinin Uluslararası Boyut Kazanması

Uluslararası alanda aktif, kendine güvenen ve aldıkları eğitim sayesinde yurtdışına açılma konusunda istekli birer birey, bilim insanı, araştırmacı ya da uzman olabilmeleri için öğrencilerimize günümüz dünyasında ihtiyaç duyacakları beceri ve yetkinliklerini kazandırmak asli görevlerimizden biridir. Bu bağlam ve kapsamda, öğrencilerimizin üniversitemizde geçirdikleri süre boyunca yurtdışı tecrübesi edinebilmeleri için öncelikle Erasmus+ programları kapsamında uygulanmakta olan hareketlilik faaliyetlerine katılımlarının teşviki ve bölümler bazındaki anlaşmaların nitelik ve nicelik bakımından artırılması önem taşımaktadır. Bölümler dahilinde görev yapan Erasmus+ program koordinatörlerinin öğrencileri bu konuda bilgilendirmesi, programa katılmaya teşvik etmesi ve süreç içinde öğrencilere yardımcı olması bu hedefin gerçekleştirilmesine katkıda bulunacaktır. Ayrıca, bölümlerin Erasmus+ programı kapsamında sahip olduğu ikili anlaşmaların öncelikle nitelik ardından çeşitlilik bakımından da nicelik yönünden zenginleştirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, uygulanan öğretim programının kazanımlarına uygun eğitim hizmeti veren yurtdışı üniversitelerin, bölümler tarafından belirlenmesi ve anlaşmanın sağlanması için Uluslararası İlişkileri Birimi ile koordineli bir şekilde çalışılması gerekmektedir.

Bu hedeflerin yanında öğretim üyelerinin yine Erasmus+ programı kapsamında yurt dışında ders verme faaliyetlerine katılması, ESOĞÜ'nün yurtdışındaki tanınırlığını artırmada önemli bir adım olarak görülmektedir. Bu sayede kurulacak ortaklıklar, hem öğretim üyesinin hem de üniversitenin bilinirliğini arttıracak ve aynı zamanda sonrasında yapılacak araştırma projeleri ya da ortak akademik çalışmalara zemin hazırlayacak ve

üniversitenin proje konsorsiyumlarına girişini kolaylaştıracaktır. Bu hedefin gerçekleştirilmesi amacıyla, her bir bölümün bu konuda gereken girişimleri başlatması ve öğretim üyelerini Erasmus+ programı kapsamında ders verme ya da araştırma görevlileri için eğitim alma faaliyetine teşvik etmesi önem taşımaktadır. Yıl içinde duyurulan personel hareketliliği ilanlarına yapılan başvurular ile bu kapsamda gerçekleştirilen faaliyetler, Uluslararası İlişkileri Birimi tarafından raporlaştırılarak Rektörlük'e sunulacak ve bu sürecin takibi yapılacaktır.

3. Araştırma Faaliyetlerinin Uluslararası Boyuta Taşınması

Araştırma iş birliklerinin kurulması ve bilimsel anlamda en iyi sonuçlara ulaşılabilmesi amacıyla yurtdışı ortaklarla kurulacak işbirliklerinin önemi büyüktür. Bu kapsamda, öğretim üyelerinin yurtdışı kongre, konferans, proje pazarları, networking toplantıları ve Avrupa Komisyonu tarafından düzenlenen bilgilendirme günlerine daha etkin ve verimli sonuçlar elde edebilmek amacıyla katılması, üniversitenin bilinirliğini artırmanın yanında kişilerin kendi kariyerleri için de önemlidir. Bu tür etkinliklere katılım sırasında sergilenecek olan proaktif yaklaşım sayesinde kurulacak muhtemel ortaklıklar, alanda çalışan uzman araştırmacılara ve dünya standartlarında altyapıya erişim imkânı da sunacaktır.

Özellikle Avrupa Komisyonu tarafından düzenlenen proje pazarları ile networking toplantıları, Komisyon tarafından bu yıl uygulanmaya başlanan ve 2014-2020 yılları arasında uygulanan Horizon 2020 programının geliştirilmiş versiyonu olan Horizon Europe araştırma-geliştirme ve inovasyon programına katılım için büyük fırsatlar içermektedir. Bu program kapsamında açılan çağrılara başvurabilmek amacıyla kurulan konsorsiyumlara dâhil olmak, ilgili öğretim üyesinin kendi kariyerine büyük katkı sağlamanın yanında Üniversitemizin yurtdışındaki prestijini artırmak açısından da kritik öneme sahiptir. Bu nedenle, özellikle Mühendislik ve Tıp alanında yürütülen geniş kapsamlı ve dünya standartlarındaki çalışmaların hibelerle desteklendiği bu programa katılımın artırılması gerekmektedir. 2020 yılında biten bir önceki programda, proje sayısı bakımından düşük katılım sağlayan Türkiye gibi ülkelerin öncelikli olarak desteklenmesinin planlandığı Horizon Europe programı sayesinde elde edilecek faydaların en üst düzeye çıkarılabilmesi amacıyla ilgili birimler tarafından Üniversite

bünyesinde gerekli tanıtım etkinliklerinin yapılması, uzman kişiler tarafından proje yazma eğitimlerinin verilmesi, Tübitak teşvik ve desteklerinin anlatılması ve öğretim üyelerinin bu hizmetlerden faydalandırılmasının sağlanması ve sadece bu programla ilgilenen uzman personel sayısının artırılması gerekmektedir ve planlanmaktadır.

4. ESOGÜ'nün Yurtdışındaki Tanınırlığının Artırılması

Uluslararasılaşma stratejisinin en önemli ayaklarından birini oluşturan tanınırlık faaliyetlerinin temel amacı Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nin yurtdışında tanınan bir kurum olması ve hedef olarak belirlenmiş ülke ve bölgelerde yaşayan “genç ve gelecek vadeden beyinlerin” üniversitemize kazandırılmasıdır.

Küresel rekabet ortamında ayakta durabilen, adını duyurmuş ve tercih edilen bir kurum olmak için, uluslararasılaşma stratejisi kapsamında belirlenen önceki 3 aşamanın gerçek manada başarı ile yerine getirilmesi, stratejinin bu son aşamasına doğrudan hizmet edecek ve böylelikle kendini sürekli olarak besleyen bir uluslararasılaşma strateji döngüsü kurulacaktır. Bu döngünün son ayağı olan dünyanın çeşitli ülkelerinden seçilecek olan ve halihazırda dünyaca bilinen ortak kurumlarla tematik işbirlikleri kurma ya da tematik ağlara katılım sağlama hedefi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nin uluslararası bilinirliğinin artmasına katkıda bulunacaktır.

Uluslararasılaşma stratejisi kapsamında ortaklık ve işbirliği kurulacak ülkeler, Türk yükseköğretim sisteminin uluslararasılaşması bağlamında odaklanması gereken ve başta Dışişleri Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı olmak üzere çeşitli bakanlıkların sağlamış olduğu katkılar ile YÖK tarafından belirlenmiş yükseköğretim alanındaki uluslararasılaşma potansiyeli yüksek olan ülkelerdir. ESOGÜ Uluslararasılaşma Stratejisi kapsamında bu ülkeler iki bölgeye ayrılmıştır. Birinci bölge olarak adlandırılan ve gelişmişlik düzeyi bakımından üst seviyelerde bulunan ülkeler arasında Avrupa Birliği ülkeleri, Çin Halk Cumhuriyeti, Güney Kore ve İngiltere bulunmaktadır. İkinci bölge olarak adlandırılan ülkeler arasında ise Afganistan, ortaklık görüşmelerinin sürdüğü Arnavutluk ve Azerbaycan, Endonezya, Kuzey Makedonya ve bütün Türki Cumhuriyetler ile hâlihazırda Erasmus+ KA171 Programı kapsamında proje ortağımız olan üniversitelerin bulunduğu Bosna-Hersek, Gana, Kosova, Rusya, Tanzanya ve Ukrayna bulunmaktadır. Bahsi geçen bu ülkelerle kurulacak olan işbirliklerinde öncelikle eğitim ve işbirliği

alanlarının belirlenmesi, uzun süreli ve sürdürülebilir ortaklıkların kurulması için gereken girişimlerin başlatılması, var olan ilişkilerin ise daha da ilerletilmesi stratejinin hedefine ulaşması için önem taşımaktadır. Kurulması planlanan bu tür işbirlikleri araştırma-geliştirme faaliyetlerine dayalı proje ortaklıkları, eğitim-öğretim uygulamalarında bilgi veya deneyim transferi amaçlı akademik ortaklıklar, çift diploma programları ya da Erasmus+ KA171 programına dayalı hareketlilik ortaklıkları şeklinde kurgulanabilir.

Ayrıca, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nin özellikle Orta Asya, Ortadoğu ve Afrika (2. Bölge) ülkelerindeki gençler için tercih edilen bir kurum olmaya başlaması ile birlikte üniversitemiz, uluslararası ölçekte öğrenciler tarafından tanınır hale gelmeye başlamıştır. Bu ivmenin artarak sürdürülmesi ve uluslararası öğrenciler tarafından daha çok tercih edilen bir üniversite olmak amacıyla, akademik birimlerin her birinin kendine ait uluslararası hedefler geliştirmesi gerekmektedir. ESOGÜ'nün bu ülkelerdeki tanınırlığını artırmak için Erasmus+ programı kapsamında uygulanmakta olan KA171 kodlu hareketlilik projelerinin üniversite bünyesinde tanıtım faaliyetlerinin yapılması ve sahip olunan proje sayısının akademik birimler tarafından yazılacak proje önerileri vasıtasıyla artırılması, uluslararasılaşma faaliyetlerinin en önemli ayaklarından biri olacaktır.

Yukarıda bahsi geçen bölgelerin yanında gelişmişlik düzeyi bakımından üst seviyelerde bulunan ülkelerdeki (1. Bölge) kurumlarla kurulacak ortaklıklar da bir hayli önem taşımaktadır. Bu kurumlarla kurulacak ortaklıklar ESOGÜ için yükseköğretim ve bilimsel araştırma alanlarında tecrübe aktarımı ve bilgi transferi şeklinde olacak ve böylece uluslararası tanınırlık ve bilimsel araştırma birikimi bakımından üniversitemizden daha üst seviyelerde bulunan kurumlar sayesinde kendi stratejik amaç ve hedeflerinize ulaşılması sağlanmaya çalışılacaktır.

Birinci ve ikinci bölge içinde bulunan hedef ülkelerle kurulacak olan işbirliklerinin uzmanlık seviyesinde yürütülebilmesi, uzman kişiler sayesinde mümkün olacağından, bu tür girişimlerin Uluslararası İlişkiler Birimi koordinasyonunda yürütülmesi sonuca ulaşılması bakımından önem arz etmektedir. Bu birim bünyesinde çalışan ve her bir hedef bölge ve ülkeden sorumlu olacak 'akademik işbirliği geliştirme uzmanları' üniversitenin ilgili ülkedeki tanıtımını sağlamanın yanında, bilimsel ve akademik işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla lobi faaliyetleri yürütecek, ilgili ülkede düzenlenen sanal veya yüz

yüze toplantı ya da fuar organizasyonlarına katılım sağlayacaktır. Bu ülkelerde hangi kurumlarla ve hangi araştırmacılarla işbirliği yapılacağı tavsiyesini akademik birimler sağlayacak, Uluslararası İlişkiler Biriminin, kurumun YÖK tarafından onaylı olup olmadığına dair yapacağı araştırmanın olumlu sonuçlanmasının ardından, akademik işbirliği geliştirme uzmanı ilgili kurum ve kişilerle irtibata geçecek, yazışmalar belirli bir olgunluğa ulaştıktan sonra, ilgili akademik birim devreye girerek işbirliğinin konusu ve muhteviyatı belirlenecektir.

Üniversitemizin, uluslararasılaşma stratejilerinin hayata geçirilmesi için aynı zamanda tanıtım ve markalaşma çalışmaları yapılması gerekmektedir. Yüz yüze katılım sağlanan toplantılar, ortak arama etkinlikleri, konferanslar ve kongreler gibi yurtdışında düzenlenen bütün organizasyonlara katılım gösteren başta akademik işbirliği geliştirme uzmanları olmak üzere bütün ESOGÜ personelinin, bu tür etkinliklerde kurumsal aidiyet duygusunu ön planda tutması ve kendi akademik araştırma konuları için görüşmeler yaparken aynı zamanda bağlı olduğu Üniversitenin de isminin duyurulması ve tanıtılması için gerekli özeni gösterecektir.